

Vilt- och fiskeriforskningsantalt, ledningsgruppen
Skogs- och jordbruksministerium, Fiske- och viltavdelningen

Vilt- och fiskeriforskningsinstitutets anstalt i Särkijärvi Muonio

I slutet av november 2011 meddelades i Lapplands media, att RKTL:s ledning planerar att bl.a. stänga fiskodlingsanstalten i Muonio. Beslutsfattandet i ärendet har förskjutits eftersom tilläggsutredningar skaffas. Enligt uppgifter som Finsk-svenska gränsälvscommissionen fått har kommunerna invid Torne- och Muonioälvar och bl.a. fiskeriområdena uttryckt sin oro i ärendet. Även Lapplands förbund har fört fram sin oro.

Det råder många hotbilder kring bevarandet av de livskraftiga vandringsfiskstammarna i Torneälv. I hotbildsklassificeringen (år 2010) har havsöringen klassificerats som extremt hotad och vandringsiken som mycket hotad. Muonios fiskodlingsanstalt har en stor betydelse för bevarandet av dessa vandringsstammar inom gränsälvscommissionens verksamhetsområde. Bevarandet av havsöringsstammen i Torneälv har i praktiken varit beroende av de moderfiskar som Särkijärvi producerar. Utan planteringar hade risken för att öringsstammen förgår varit uppenbar. Anstalten har även haft en betydande inverkan på bevarandet av laxstammen, och dess genbank är viktig även med tanke på möjliga framtida hotbilder. Planteringarna som Muonioanstalten utför har därmed varit centrala med tanke på bevarandet av den sommarvandrande sikstammen. Med tanke på regionekonomin har produktionen av sik som planteras betjänat området väl, eftersom sikens multiplikativa effekter är betydligt större än själva fiskens värde.

I vårdandet av fiskstammarna har man på internationell nivå som målsättning att avstå från planteringar. Detta innebär att den naturliga stammens förökning är tryggad och att stammens bruk är på en hållbar nivå. Detta har dock ännu inte uppnåtts. I planteringarna bör man dock bevara den genetiska variationen så långt som möjligt samt se till att planteringarnas kvalitet är god, och bl.a. transportsträckorna inverkar på detta.

Anstalten i Muonio har även varit en viktig bas för områdets forskning. En del av anstaltens personal har en central roll i forskningens fältarbete. Den nuvarande fiskeforskningen i området baserar sig till stor del på internationella förpliktelser och långtidsfinansiering från EU. Man har dock dålig kännedom om vandringsfiskestammarna i Torneälvområdet och särskilt i dess delområden. De särskilt hotade havsöringsstammarna förökar sig i bifloderna vid vattendragets mellersta och övre drag och dessa stammars förökningsforskning förutsätter fältarbete i dessa områden. Enligt commissionens uppfattning förutsätter uppfyllandet av forskningsarbetets förpliktelser att man i fältarbetet bevarar en minst lika stor forskningspersonal som i dagsläget. Åtminstone en del av personalen borde ha en stark lokalkännedom och fortsatt kontakt med områdets fiskare och övriga

2012-02-28

samarbetsinstanser. I praktiken kan detta utföras endast så att det i området bevaras ett kontors-, lager- och inkvarteringsutrymme för forskningspersonalen. Bevarande av de finländska forskningslokalerna är särskilt viktigt i detta fall, där fiskeriforskningen på den svenska sidan är placerad långt från vattendraget.

Bevarandet av de hotade arterna och stammarna med hjälp av planteringar ligger i Finland på statens ansvar. Finland har förbundet sig vid internationella avtal för att skydda de naturliga örings- och laxstammarna. Skyddandet av de fiskartsstammar som är mellanvärdar för den hotade flodpärlmusslan är också det viktigt.

Finsk-svenska gränsälvskommisionen ber Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet och även Finlands jord- och skogsbruksministerium att se till att forskningsarbetet för att bevara och pigga upp dessa fiskestammar, som är viktiga inte bara regionalt utan även nationellt och internationellt, inte äventyras. Kommissionen ber även Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet att meddela kommissionen om dess beslut och motiveringar.

Haparanda den 28 februari 2012

Kari Kinnunen

ordförande

Johan Antti

vice ordförande

Eira Luokkanen

sekreterare